Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto

15.2.2018

EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asia: E 122/2017 vp Valtioneuvoston selvitys: Yhteisen maatalouspolitiikan uudistus - Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Ruoan ja maanviljelyn tulevaisuus

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selvityksestä ja esittää kirjallisena lausuntonaan seuraavaa:

MTK:n mielestä yhteisen maatalouspolitiikan ydin on yhteinen rahoitus. Ilmasto-, ympäristö- ja markkinapaineiden keskellä maatalous tarvitsee jatkossakin vahvan yhteisen maatalouspolitiikan, jossa on varattu riittävästi varoja suoriin tukiin, maatalouden ja maaseudun elinkeinojen kehittämiseen ja maaseudun elinvoimaisuuden kehittämiseen.

EU-komissio julkaisi vuoden 2017 lopussa tiedonannon uuden maatalouspolitiikan tavoitteista ja periaatteista. Komissio painottaa tiedonannossaan vahvasti jäsenmaiden vastuuta kohdentaa maataloustuet ylläpitämään ja kehittämään tuotantoa koko Unionin alueella. MTK:n mielestä on vihdoin herätty siihen todellisuuteen, että EU on liian iso ja monimuotoinen alue siihen, että samoilla keinoilla voitaisiin saavuttaa parhaat tulokset kaikissa maissa. Sen sijaan komissio esittää vastuun siirtämistä suuremassa määrin jäsenmaille myös yksinkertaistamisen osalta. Tämä periaate sopii MTK:lle erinomaisesti.

Jatkossa on tarkoitus paremmin perustella maatalouspolitiikan välineitä strategisella suunnittelulla. Jokaisessa jäsenmaassa luodaan yhteinen strategia niin EU:n suoriin tukiin kuin maaseudun kehittämiseen. Strategiassa pitää ottaa huomioon kestävän kehityksen tavoitteet ja Pariisin ilmastosopimuksen velvoitteet. Strategiassa olisi hyvä luoda pohjaa myös kansallisille tulotukijärjestelmille, Etelä-Suomen koplatuille tuille, sokerijuurikkaan kansalliselle tuelle ja myös lomitukselle ja mahdolliselle varhaiseläkejärjestelmälle.

Tulosperusteisuus on entistä tärkeämpi osa maatalouspolitiikan tulevaisuutta. Käytännönläheisiä ja mitattavia tuloksia varmasti kaipaavat niin viljelijät kuin tukea maksava yhteiskuntakin. Tämä tulee olemaan suuri haaste jäsenmaille ja onnistuakseen vaatii sen, että kaikki käytettävissä oleva teknologia on hyödynnettävä paljon nykyistä tehokkaammin. Muutoin vaarana on entistä mittavampi valvontakoneisto varmistamaan, että viljelijöiden toimista on oikeasti hyötyä. Tulosperusteisuutena voidaan pitää myös tuotantoon sidotut tuet ja samalla tämä tukee myös tukien kohdentaminen aktiivituotannolle.

Tiedonannossa korostetaan myös markkinatulojen kasvava merkitys viljelijöiden tulonmuodostuksessa. Ruokaviennin lisääminen on komission näkökulman mukaan selkeä tulevaisuuden tavoite maatalouspolitiikassa. Tämä on hyvin perusteltu markkinatulojen lisäämisen näkökulmasta, kun kasvupotentiaali sisämarkkinoilla on rajallinen. Uusia markkinavaihtoehtoja ja myyntikanavia tarvitaan myös viljelijöiden markkina-aseman parantamiseksi.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2425
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2425
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

Tiedonannossa nuoret tuottajat ja uudet viljelijät ovat painokkaasti esillä yhtenä tärkeänä tavoitteena. Maatalouskomissaari Hogan on myös itse peräänkuuluttanut uusia keinoja ja laajaa työkalupakettia nuorten viljelijöiden saamiseksi alalle. Komissaari on todennut, että kansallisia eläkejärjestelmiä voitaisiin täydentää esim. maaseutuohjelman toimenpiteillä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että MTK:n asettamat tavoitteet seuraavalle uudistukselle on huomioitu jopa hämmästyttävän hyvin komission tiedonannossa. MTK:n tärkeimmät tavoitteet ovat:

- Vahva ja yksinkertaisempi politiikka, joka vahvalla budjetilla ja kahden pilarin kautta tukee vastuullista tuotantoa.
- Maataloustuotannon jatkuminen kaikilla alueilla
- Maataloustuottajien markkina-aseman parantaminen
- Hallittu rakennemuutos, nuoret tuottajat ja maaseudun elinvoimaisuus

Käytännön keinoja joita tarvitaan näiden tavoitteiden toteuttamiseksi ovat mm.:

- Koko maan säilyttäminen epäsuotuisena alueena (ANC)
- Tuotantoon sidottujen tukien jatkuminen ja mahdollisimman laaja ja joustava kohdentaminen
- Ei tilakohtaisia tukien ylärajoja tai tukikattoja
- Suomen olosuhteisiin räätälöidyt kannustavat ilmasto- ja ympäristötoimet jotka tukevat kestävää ruuantuotantoa ja vahvistavat bio- ja kiertotaloutta.
- Ei rajoitteita turvemaiden viljelyyn
- Viherryttämistuen ja täydentävien ehtojen korvaaminen kokonaisuudella joka luo tietyn ministandardin kaikissa EU-maissa
- Tukien kohdentaminen vahvemmin aktiivituotantoon
- Kansallisten tukien jatko koko maassa EU:n maatalouspolitiikan täydennyksenä
- Aktiivinen ja joustava rakennetukipolitiikka
- Varhaiseläkejärjestelmän jatko ja kehittäminen yhdessä kannustavan nuorten viljelijöiden tukijärjestelmän kanssa
- Ns. tuplamaksujen estäminen, eli ei olisi mahdollista saada eläkettä ja maataloustukia samaan aikaan
- Digitalisaation, tietojärjestelmien ja tietovarantojen tehokkaampi käyttö politiikan tulosten mittaamisessa, yksinkertaistamisessa ja valvonnan ja seuraamusten vähentämisessä

MTK on painottanut tarvetta varautua paremmin erityyppisiin kriiseihin, kuten poliittisiin, markkina- tai säästä johtuviin kriiseihin. Ilmastonmuutos kasvattaa tulevaisuudessa äärimmäisten sääilmiöiden todennäköisyyttä. Myös poliittisten kriisien riski kasvaa epävarman maailmantilanteen takia. Tämä onkin suurin puute tiedonannossa, johon MTK toivoo ratkaisuvaihtoehtoja jatkovalmistelussa. Yksi varautumiskeino voisi olla maatalousbudjetin ulkopuolinen kriisirahasto.

Helsingissä 15.2.2018

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Johan Åberg
Maatalousjohtaja